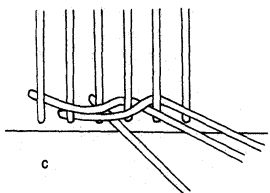
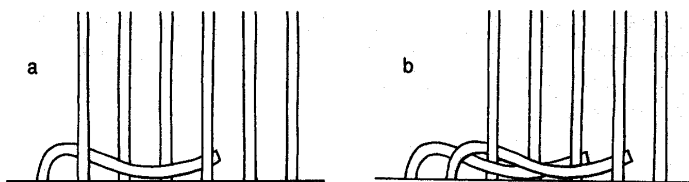
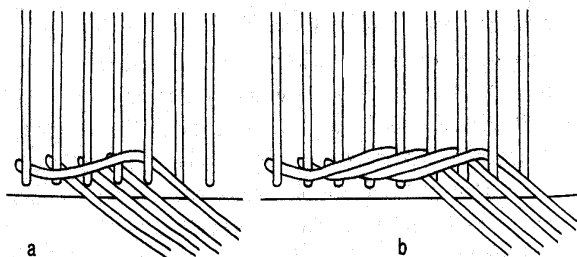

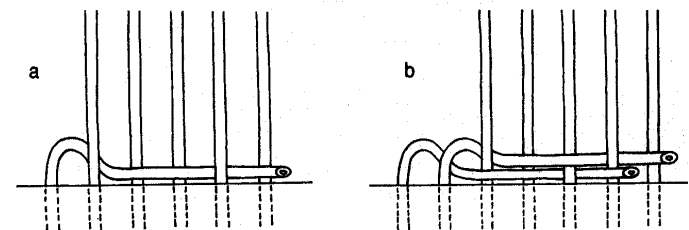
Technik oplétání je několik a hodí se zejména při pletení sluníčka, protože nám umožní změnu. Jednou z možností je vytváření tzv. opletku (zvaného také "kýma"). Oplétání dvěma pruty je vlastně "opletek dvěma (pruty)". Na obrázku nahoře na str. 4 je opletek třemi pruty (přes dva a za jeden). Další obrázek (uprostřed) ukazuje opletek čtyřmi pruty (používalo se u okrajů prádelních košů), čili přes tři a za jeden. Opletek pěti se používal na oplétání okrajů cestovních kufřů a košů. Opletek

je obecně způsob zpevnění okrajů nebo míst, kde dochází ke změně směru osnovy, např. okraj dna nebo stěny košíku. A teď už zbývá "sluníčko" jen zakončit. Postupů je opět k dispozici několik. Před zakončením je však nutné "sluníčko" namočit, aby byly osnovní pruty dostatečně pružné.

Zavírka jednoduchá s konci dovnitř
a, b) za jeden osnovní prut, přes dva a dovnitř, kde se prut zařízne.

Zavírka jednoduchá s konci ven
a, b) za jeden osnovní prut, přes dva, za jeden, konec se směrem ven založí a zařízne

Nejjednodušší způsob je buď nechat osnovní paprsky trčet jako paprsky "sluníčka" nebo taky prostě zastrčení osnovních prutů zpět do útku buď za dalším osnovním prutem, ob jeden nebo (u hustých osnov) i ob dva. Složitější je jednoduchá zavírka, znázorněná vlevo, přičemž techniku volíme podle toho, mají-li konce prutů vyčnívat ven nebo dovnitř. (pokračování příště)

KOŠÍKÁŘSKÉ TECHNIKY I.

Vzpomínám si, že když jsem byla malá, žil ve vesnici, kde bydlela moje babička, starý košíkář. Byl to shrbený šedivý stařík, který do posledního vydechnutí pletl košíky, nůše a misky. Neměl děti a často si stěžoval, že za chvíli nebude nikdo, kdo by uměl stará řemesla. Když pak zemřel, jeho proutníky u potoka vyrostly v neproniknutelnou houštinu a jeho stavení zpusťlo.

Košíkářství bylo odjakživo mužské řemeslo. V době, kdy se řezalo a loupalo proutí, sice pomáhala celá rodina, ale pletení zůstávalo výhradou otce, protože např. uplést velký koš je docela dřina. Pružné proutky se brání ze všech sil zaujmout požadovanou formu...

Materiál

V českých zemích se na pletení používala řada různých materiálů. V první řadě to byla **sláma**, a to především žitná a pšeničná, přičemž se pšeničná sláma používala i na pletení figurek. Svazek slámy se stáčel do spirály a připevňoval k minulé otáčce. Na spojování se uplatnily vrbové proutky, zřídka také kořínkové loubky. Ze slámy se vyráběly úly, různé nádoby a mísy.

Jiným materiálem na pletení byly **kořínky** borovic, akátů, smrků, jedlí a jalovců, a to do do průměru až 5 cm. Kořeny se naštipnou nožem a rozdělí na dvě poloviny, z obou se seškrabe kůra a dále se štípou na ploché loubky. Kořínky stáčíme jako svazek slámy do velké spirály a připevňujeme pomocí loubky k minulé otáčce spirály (viz obr.).

Třetím často používaným materiálem bylo **kukuřičné šustí**, ze kterého se vyráběly rohože, sandále, tašky, ale také známé

panenky. Zpracovávaly se tkaním nebo pletením.

Nejčastěji se však na pletení košíků používaly **vrbové proutky**, o kterých bude zvláštní příloha, a **loubky** štípané z napařených prutů vrby, ale také z lísek, dubů a mýsty i z javorů, svídy a brslenu. Ke slovu přišly ale i jiné stromy - např. z březových prutů se dělávala proslulá košťata.